

Designing a Qualitative Paradigm for Law Enforcement Management in Combating Vandalism in Iranian Sports

Tayebeh Zargar*¹ | Ayoob Kobari ²

1. Corresponding author· Departemant of sport managment, South Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

E-mail: zargar_ta@yahoo.com

2. Doctoral student of Sports Sociology, Tehran South Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

E-mail: ayoobkobari8@gmail.com

Article Info

Article type:

Research Article

Article history:

Received 23 November 2024

Revised 10 December 2024

Accepted 14 December 2024

Published 20 December 2024

Keywords:

Police management,

Vandalism,

Iranian sports.

ABSTRACT

Objective: The overall objective of the present study was to design a model of police management in combating vandalism in Iranian sports.

Methods: The present study was a qualitative study that used thematic analysis approach. The statistical population of this study consisted of sports sociology experts, managers, and security assistants of selected stadiums, which included about 7 people. The sampling method was snowball and continued until theoretical saturation was reached. After conducting the interview, selective coding, axial coding, and open codes were extracted, and then the qualitative research paradigm was presented. The findings showed that police management in combating vandalism in Iranian sports consisted of 85 codes and 4 categories (management and planning, security strategies, security infrastructure, and trans-organizational interactions), 9 secondary concepts, and 85 primary concepts, and the qualitative research paradigm was presented.

Results: The findings of the present study showed that management and planning included three core codes of security organization, integrated security approach, and training and practice of security forces, the security strategies dimension included two core codes of cultural and educational strategies and preventive strategies, the security infrastructure dimension included two core codes of smart software and smart hardware, and the trans-organizational interactions dimension included two core codes of interactions with relevant institutions and interactions with fan clubs.

Conclusion: Therefore, it is suggested that by using new security systems and cameras, we have better control over the factors that cause vandalism in sports clubs. Also, cultural education and the use of psychological experts went to combat this phenomenon.

Cite this article: Zargar, Tayebeh. & Kobari, Ayoob. (2024). Designing a Qualitative Paradigm for Law Enforcement Management in Combating Vandalism in Iranian Sports, Jahesh, 2 (3), 1-18.

© The Author(s).

Publisher: Gorgan Branch, Islamic Azad University.

طراحی پارادایم کیفی مدیریت انتظامی در مقابله با وندالیسم در ورزش ایران

طیبه زرگر*^۱ | ایوب کباری^۲

۱. نویسنده مسئول، گروه مدیریت ورزش، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. رایانامه: zargar_ta@yahoo.com
۲. دانشجوی دکتری گروه روانشناسی ورزش، واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. رایانامه: ayooobkobari8@gmail.com

اطلاعات مقاله

نوع مقاله:

مقاله پژوهشی

چکیده

هدف: هدف کلی پژوهش حاضر طراحی مدل مدیریت انتظامی در مقابله با وندالیسم در ورزش ایران بود.

روش پژوهش: تحقیق حاضر یک پژوهش کیفی بود که از رویکرد تحلیل تماتیک استفاده شد. جامعه آماری این تحقیق را متخصصان جامعه‌شناسی ورزشی، مدیران و معاونت حراست ورزشگاه‌های منتخب تشکیل داد که حدود ۷ نفر را شامل می‌شود. روش نمونه‌گیری به صورت گلوله برفی و تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت. پس از انجام مصاحبه کدگذاری انتخابی، محوری و کدهای باز استخراج و سپس پارادایم کیفی تحقیق ارائه شد. یافته‌ها نشان داد مدیریت انتظامی در مقابله با وندالیسم در ورزش ایران از ۸۵ کد و ۴ مقوله (مدیریت و برنامه ریزی، راهبردهای امنیتی، زیرساخت‌های امنیتی و تعاملات فراسازمانی)، ۹ مفهوم ثانویه و ۸۵ مفهوم اولیه تشکیل شد و پارادایم کیفی تحقیق ارائه شد.

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۹/۳

تاریخ بازنگری: ۱۴۰۳/۹/۲۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۹/۲۴

تاریخ انتشار: ۱۴۰۳/۹/۳۰

کلیدواژه‌ها:

مدیریت انتظامی،
وندالیسم،
ورزش ایران

یافته‌ها: یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که مدیریت و برنامه ریزی شامل سه کد محوری سازماندهی امنیتی، رویکرد امنیتی یکپارچه و آموزش و تمرین نیروهای امنیتی، بعد راهبردهای امنیتی شامل دو کد محوری راهبردهای فرهنگی آموزشی و راهبردهای پیشگیرانه، بعد زیرساخت‌های امنیتی شامل دو کد محوری نرم افزارهای هوشمند و سخت افزارهای هوشمند و بعد تعاملات فراسازمانی شامل دو کد محوری تعاملات با نهادهای ذیربط و تعاملات با کانون های هواداران بود.

نتیجه‌گیری: بنابراین پیشنهاد می‌گردد با بکارگیری سیستم های جدید امنیتی و دوربین های کنترل بهتری بر عوامل ایجاد کننده وندالیسم در باشگاه های ورزشی داشته باشیم. همچنین آموزش چه در زمینه فرهنگی و بکارگیری متخصصان روانشناسی به مقابله با این پدیده رفت.

استناد: زرگر، طیبه و کبادی، ایوب. (۱۴۰۳). طراحی پارادایم کیفی مدیریت انتظامی در مقابله با وندالیسم در ورزش ایران، جهش، ۲ (۳)، ۱۸-۱.

© نویسندگان.

ناشر: واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی.

مقدمه

امروزه فعالیت‌های ورزشی، بخش زیادی از زمان و انرژی هر جامعه‌ای را به خود اختصاص داده و جایگاه مهمی در فرهنگ پیدا کرده است. در بین فعالیت‌های گوناگون ورزشی که در سراسر دنیا انجام می‌شود، بی‌تردید ورزش فوتبال پرتعدادترین رشته ورزشی بوده و مشارکت کنندگان بسیاری در بین رشته‌های ورزشی دارد. امروزه ورزش و ابعاد گوناگون آن به‌عنوان یک مبحث مهم در محافل مختلف مورد توجه است و به‌عنوان ابزاری کارآمد و پدیده‌های منحصر به فرد در جهت ایجاد جامعه‌ای پویا و شاداب و رفع بسیاری از بحران‌های اجتماعی، فرهنگی و حتی اقتصادی و سیاسی کاربردهای فراوان خود را نمایان ساخته است (سلیمی، ۱۳۹۶). رفتارهای هواداران ورزشی^۱ متنوع و نشان دهنده گسترده‌ترین فعالیت‌های تفریحی و فراغتی در جامعه است. این رفتارها شامل خرید بلیط^۲ یا ارسال پیام درباره عملکرد تیم یا عضویت در بسته‌های ورزشی، ارتباط بین یک هواداران با تیم مورد علاقه‌اش است (دویر^۳ و همکاران، ۲۰۱۸). در حالی که حالت‌های سنتی‌تر مصرف برای سازمان‌های ورزشی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار هستند، هواداری افراطی در ورزش^۴ به اشکال مختلفی و از جمله خرافات اجتماعی^۵، رفتارهای رقابت‌آمیز^۶ با اعضای خانواده، دوستان و رقبا و ایجاد کانون هواداران از جمله آن‌ها هستند (مک‌دونالد و کارگ^۷، ۲۰۱۴). رویدادهای ورزشی اغلب با رفتار پرخاشگرانه تماشاگران همراه است. از این‌رو، پرخاشگری طرفداران یک مشکل اجتماعی است که بسیاری از باشگاه‌های ورزشی در سراسر جهان را تحت تأثیر قرار می‌دهد. خشونت هنگام وقایع ورزشی پدیده گسترده‌ای را نشان می‌دهد، پیامدهای منفی متنوعی از جمله آسیب به تماشاگران و پرسنل امنیتی، کاهش اعتماد عمومی و از بین رفتن تجهیزات و اماکن را به وجود می‌آورد (تودر-الون^۸ و دیگران، ۲۰۱۹).

از این رو یکی از مهم‌ترین اتفاقات در جوامع هواداری امروزی، وندالیسم است. هواداری به‌عنوان یک بخش مهم از پدیده فوتبال در جامعه امروزی نیز به‌عنوان سکه‌ای دورویه با واقعیتی زشت و زیبا تعبیر می‌شود و جنبه‌های مثبت آن با کارکردهای فوق‌العاده ارزشمند در کنار رویکرد منفی و عوارض زیانبار آن آمیخته است و طبیعی است که یکی از عوارض منفی پدیده اوباشگری و وندالیسم در میان تماشاگران است (رحمتی، ۱۳۸۶). وندالیسم از جمله کجروی‌های جامعه جدید است که ناشی از تغییرات سریع اجتماعی، رشد آنومی و تمایلات روزافزون انسان و ناکامی وی در رسیدن به این تمایلات است و احساس از خود بیگانگی، اجحاف، خشم و تنفیری که آن‌ها نسبت به اجتماع و محیط اطرافشان دارند که خود بیان‌کننده ضعف و اختلال هنجاری در ساختار فرهنگی و اجتماعی جامعه است. وندالیسم از جمله جرایمی است که کمتر مجازات حقوقی و کیفری در بر داشته است. هنجارشکنی ضمن ایجاد خسارت‌های عمومی، مبین مشکلات مهم و بزرگ‌تر برای جامعه آتی است (محمدی بلبان آباد، ۱۳۸۴)؛ به طوری که پژوهشگران معتقدند «که اگر تخریب و روش‌های مخرب دیگر در بین افراد یک جامعه به صورت یک ارزش مثبت درآید؛ یعنی زرنگی محسوب شود؛ چون درونی و نهادینه شده است، امکان تغییر یا از بین بردن آن بسیار مشکل است. به نظر آن‌ها نمایش

1. Spectator sport fan behavior

2. Purchasing tickets

3. Dwyer, LeCrom, Greenhalgh

4. Sport fandom

5. Social rituals

6. Antagonistic behavior

7. McDonald & Karg

8. Toder-Alon

فیلم‌های تخریب‌کننده و پرخاشگرانه در کشورهای جهان سوم به این فرهنگ دامن می‌زند؛ به طوری که این عناصر به نسل‌های بعد منتقل و در بین آن‌ها تکثیر می‌شود.» (رفیع‌پور، ۱۳۸۰).

مدیریت انتظامی در واقع واژه‌ای است که بر پایه اقدام‌های پلیس در جهت حمایت از شهروندان، نظارت بر جامعه و شهر، بالا بردن آگاهی‌های عمومی و همچنین کاهش ارتکاب جرم پایه‌گذاری شده است. متولی اصلی این نوع اقدام‌ها در نظام جمهوری اسلامی ایران، فرماندهی انتظامی است و بیشتر مبتنی است بر تدابیر و اقدامات کنشی توسط پلیس است. مدیریت انتظامی از دو واژه مدیریت و انتظامی تشکیل شده است که با توجه به تعاریف متعدد از مدیریت که همگی به طور مشترک گویای علم و هنر کار کردن با و بوسیله دیگران براساس اصولی همچون برنامه‌ریزی، سازماندهی، بسیج منابع و امکانات، هدایت و سرپرستی و کنترل با استفاده از تکنیک‌های تقسیم کار، سلسله‌مراتب، نظم، وحدت، سیستم‌های پاداش و تنبیه و... بود مشخص و تبیین گردید. در بررسی امور انتظامی در واقع اموری است که برابر قانون به نیروهای انتظامی (پلیس) محول می‌گردد تا ضمن مدیریت بر آن امور مانع هر گونه بی‌نظمی در جامعه و اختلال در امنیت انتظامی جامعه شده و با برخورد مؤثر با عوامل و حرکت‌هایی که مخل امنیت داخلی کشور هستند امنیت انتظامی را برقرار نمایند. در واقع مدیریت انتظامی فرآیند بکارگیری مؤثر و کارآمد منابع انسانی و مادی از طریق برنامه‌ریزی، سازماندهی، بسیج منابع و امکانات، رهبری و کنترل امور انتظامی برای دستیابی به برقراری نظم و امنیت، تامین آرامش و آسایش فردی و اجتماعی در جامعه و افزایش بهره‌وری براساس نظام ارزشی صورت می‌گیرد (ریاحی و همکاران، ۱۳۹۵).

به طور کلی، رفتاری را می‌توان وندالیسم خواند که ضمن دارا بودن جنبه‌های خشونت و تخریب، ویژگی‌های زیر را داشته باشد: «الف) صدمه به چیزهایی که متعلق به دیگران است و نه شخص تخریبگر؛ ب) صدمه به اموال عمومی مردم؛ ج) در کل، هر خسارتی که دیگری باید آن را جبران کند و مسؤولیت خسارت وارده بر عهده اوست. این مورد شاید از آنجا نشأت می‌گیرد که به نظر نمی‌رسد اموال یاد شده صاحبی داشته باشند، یا به فردی متعلق باشند و یا اینکه حداقل تعیین مالکیت آن‌ها دشوار است (نقدی، ۱۳۸۶). از طرفی، با حرفه‌ای شدن و افزایش هیجانات و حساسیت مسابقات ورزشی روز به روز بر تعداد جمعیت تماشاگران افزوده شده است، به طوری که در برخی از مسابقات ورزشی بیش از صد هزار هوادار در ورزشگاه حاضر می‌شوند (شفیعی و همکاران، ۱۳۹۵) و چنانچه این حضور انبوه جمعیت تماشاگر به خوبی مدیریت و کنترل نشود خود می‌تواند زمینه بروز بسیاری از ناهنجاری‌های اجتماعی از جمله درگیری و خشونت، شکستن شیشه و صندلی اتوبوس‌ها، لامپ‌های ورزشگاه و خیابان‌ها، حمله به اماکن عمومی، خسارت وارد کردن به اتومبیل‌ها و اموال عمومی موجود در محدوده ورزشگاه‌های فوتبال توسط تماشاگران را در پی داشته باشد. در این بین نقش پلیس در مدیریت انتظامی و پیشگیری از ناآرامی‌های ورزشی، بسیار مهم و تعیین‌کننده است که با مدیریت مناسب، می‌تواند از بروز بسیاری از پرخاشگری‌های ورزشی جلوگیری کند (جان بزرگی، الیاسی و حسینیان، ۱۳۸۹)؛ به طوری که کنترل انحرافات اجتماعی بدون توجه به نقش مدیران انتظامی امکان ندارد. لذا، با توجه به اینکه ورزش فوتبال دارای تماشاگران خشونت‌طلبی می‌باشد که در بسیاری از مواقع از اعمال و حرکات خشونت‌آمیز خود ابایی ندارند. این دسته از تماشاگران گاه مبادرت به پرتاب اشیایی به سوی ورزشکاران، مریبان و داوران می‌کنند، اموال و تأسیسات ورزشگاه‌ها و بسیاری از وسایل متعلق به عموم جامعه را تخریب می‌کنند، آشوب‌های خیابانی به راه می‌اندازند و با سایر تماشاگران و هواداران تیم‌های رقیب به نزاع می‌پردازند و بسیاری از رفتارها و اقدامات خشونت‌آمیز دیگری را نیز انجام می‌دهند. گاه خشونت تماشاگران و طرفداران تیم‌های فوتبال به اندازه‌ای جدی و رایج است که برای جامعه معضلات حادی را به دنبال دارد. با توجه به گستردگی و رواج ورزش فوتبال

و عرصه‌ی گسترده‌تر آن نسبت به دیگر فعالیت‌های ورزشی، که حضور انبوه تماشاگران را حین برگزاری مسابقه‌ها به همراه دارد، این رشته ورزشی در بین فعالیت‌های گوناگون ورزشی بیشتر با رفتار خشونت‌آمیز طرفداران و تماشاگران مواجه است، به گونه‌ای که در حال حاضر در کشورهای غربی صاحب فوتبال نوع خاص و تقریباً سازمان‌یافته‌ای از خشونت موسوم به اوباشگری شکل گرفته و در سایر کشورها نیز گاه و بی‌گاه شاهد رفتارهای خشونت‌آمیز تماشاگران در مسابقه‌های فوتبال قابل مشاهده است (صفری شیرکوهی و همکاران، ۱۳۹۴). نتایج پژوهش جهان پرور و عشایری در سال ۱۴۰۱ نشان داد که محرومیت اجتماعی؛ خانواده از همگسیخته و تحریک رسانه‌های؛ سرمایه فرهنگی؛ تعصب اجتماعی تیمی-قومی؛ احساس بیهنجاری؛ انسجام قومی-تیمی؛ همنشینی افتراقی و ناکامی اجتماعی (اندازه اثر متوسط) و نظارت غیررسمی؛ عملکرد رسانه جمعی؛ نارضایتی اجتماعی؛ تعلق به خرده فرهنگ قومی؛ سابقه رفتار مجرمانه؛ نظارت رسمی و سرمایه اقتصادی تأثیر معنی‌داری بر کنش خشونت ورزشی دارند.

ظاهری و همکاران (۱۳۹۹) عوامل مدیریتی، عوامل وضعیتی، عوامل قانونی، عوامل زیرساختی، عوامل رفتاری-عملکردی و عوامل فرهنگی-اجتماعی به عنوان پیشایندهای مدل انتظامی مدیریت رفتار تماشاگران فوتبال در ایران پزارش کردند. کریمی و همکاران (۱۴۰۰) نیز عوامل اجتماعی-فرهنگی، عوامل مالی، سازمان‌دهی منابع انسانی، آموزش، تجهیزات، امکانات، عوامل مدیریتی، روابط عمومی، روابط عمومی، بهداشت و ایمنی، بهره‌وری و ارتقای منابع انسانی به عنوان شاخص‌های الگوی مفهومی مدیریت بحران در رویدادهای ورزشی معرفی کردند فرجی و همکاران (۱۳۹۹) عوامل مؤثر بر امنیت استادیوم‌های فوتبال ایران را بررسی و نشان دادند که زیرساختار حفاظت فیزیکی، پرسنل و کارکنان و مدیریت و برنامه ریزی مسابقه چهار عامل اصلی مؤثر بر امنیت استادیوم‌های فوتبال هستند. نتایج پژوهش یانپی و همکاران (۱۳۹۹) نیز نشان داد ابعاد عوامل فرهنگی و اجتماعی، بعد مدیریت، بعد امنیتی، عوامل مرتبط با مسابقه و بخش آموزشی با دارای بیشترین اهمیت بودند. شریعتی فیض (۱۳۹۹) نشان داد که کانون هواداران، شرایط ورزشگاه-ها، شرایط فرهنگی، شرایط امنیتی وضعیت مدیریت مهمترین مولفه‌ها بودند. آزادی و همکاران در سال ۱۴۰۱ نتایج تحلیل داده‌های تحقیق‌شان نشان داد که عوامل مؤثر بر پدایش وندالیسم ورزشی در هواداران فوتبال مبتنی بر جغرافیای فرهنگی شامل عوامل فرهنگی، شرایط اقلیمی، ویژگی‌های فردی و شخصیتی، شرایط اجتماعی، عوامل مدیریتی، زیرساخت، رویداد و شرایط محیطی است. پور رحمت و همکاران در سال ۲۰۲۴ در تحقیق تحت عنوان تحلیل زمینه‌های وندالیسم ورزشی و ارائه الگوی مقابله با بحران وندالیسم در محیط‌های ورزشی با استفاده از رویکرد داده بنیاد نشان دادند که ۳ مقوله اصلی زمینه‌های فرهنگی، اجتماعی و روان‌شناختی، و ۸ زیر مقوله؛ شرایط بستر حاکم دارای ۶ مقوله اصلی از قبیل احساس انومی، عملکرد نامناسب حکومت، ضعف مدیریت، حاشیه‌سازی در رسانه‌ها، احساس خشم و سرخوردگی در تماشاگران و عوامل بیرونی و ۱۵ خرده مقوله؛ و شرایط مداخله‌ای نیز دارای ۴ مقوله اصلی شامل عوامل مدیریتی و فنی، عوامل سیاسی و نظارتی، قانونی و عملکردها و رفتار تیم‌ها و ۱۱ زیرمقوله، راهبردها نیز ۶ مقوله اصلی و ۱۸ زیرمقوله و پیامدها نیز ۵ مقوله اصلی و ۱۴ زیر مقوله بوده است که بر وندالیسم در محیط‌های ورزشی اثر گذار است.

وندالیسم در بین هواداران فوتبال شکل جدیدی به خود گرفته است و به نظر می‌رسد پدیده‌ای نو از خشونت‌گرایی در بین هواداران فوتبال در ایران شکل گرفته است که نمونه‌های بارز آن درگیری‌های هواداران بعد از بازی، درگیری‌های لفظی در سکوها، فحاشی به بازیکنان و تیم رقیب، فحاشی به داور، درگیری‌های لفظی هواداران در فضای مجازی، فحاشی‌ها در زیر پست‌های بازیکنان، هک کردن سایت باشگاه، صفحات رسمی هواداران بازیکنان و ... نمونه‌هایی از وندالیسم می‌باشد، لذا پژوهش حاضر به دنبال پاسخ به این سوال است که مدل مطلوب مدیریت انتظامی در مقابله با وندالیسم در ورزش ایران چگونه است؟

روش‌شناسی پژوهش

تحقیق حاضر یک پژوهش کیفی بود که از رویکرد تحلیل تماتیک استفاده شد که در قالب مصاحبه و تحلیل محتوایی و ساختاری مصاحبه‌ها انجام می‌شود. جامعه آماری این تحقیق در بخش کیفی را متخصصان جامعه‌شناسی ورزشی، مدیران و معاونت حراست ورزشگاه‌های منتخب تشکیل داد که حدود ۷ نفر را شامل می‌شود. روش نمونه‌گیری به صورت گلوله برفی و تا رسیدن به اشباع نظری ادامه یافت. در این پژوهش و طبق نظر گابا و لینکلن ۱ جهت بررسی صحت علمی در مطالعات کیفی چهار معیار قابلیت اعتبار^۲، قابلیت انتقال پذیری^۳، قابلیت اطمینان^۴ و تایید پذیری^۵ مد نظر قرار گرفته می‌شود.

برای محاسبه پایایی با روش توافق درون موضوعی محقق به همراه یک فرد دیگر، که در جریان انجام پژوهش بوده و از آگاهی مناسبی در خصوص این پژوهش برخوردار بود، به عنوان همکار در کدگذاری تحقیق شرکت نمودند. به طور کلی، رویکرد ظاهر شونده در روش‌شناسی داده بنیاد، با گذر از سه گام اصلی کدگذاری حاصل می‌شود. بر اساس این رویکرد سه گام اصلی کدگذاری عبارتند از: کدگذاری باز؛ کدگذاری انتخابی (گام اول و دوم را کدگذاری حقیقی می‌نامند) و کدگذاری نظری. در کدگذاری باز، داده‌ها شکسته می‌شوند، سپس به لحاظ مفهومی گروه‌بندی می‌گردند و مقوله‌ها و ویژگی‌های آنها تولید می‌شود. در این مرحله از کدگذاری اقدام به گردآوری آزاد داده‌ها تا زمانی ادامه پیدا می‌کند که اثرات مقوله محوری، نمودار شود. کدگذاری انتخابی نیز به معنای محدود کردن کدگذاری به آن دسته از متغیرهایی است که مربوط به متغیر محوری هستند. جهت تجزیه تحلیل داده‌ها از نرم افزار Maxquda استفاده می‌شود و کدهای تعیین شده از طریق این نرم افزار تجزیه تحلیل می‌شود.

یافته‌های پژوهش

جدول ۱ نتایج کدگذاری محوری و انتخابی مدیریت انتظامی در مقابله با وندالیسم در ورزش ایران در بخش مدیریت و برنامه ریزی را نشان می‌دهد. براساس کدهای استخراج شده حاصل از مصاحبه‌ها در مرحله کدگذاری باز حاکی از تاکید مصاحبه شونده‌گان بر ویژگی‌های مدیریتی فرماندهان انتظامی ورزشگاه‌ها بود. بر این اساس، مفاهیمی نظیر یکپارچه بودن سیستم فرماندهی، بهبود تخصص و دانش نیروها و اجرای فرآیندها چک لیست‌ها اقتباس شد. براساس مفاهیم استخراج شده چنین به نظر می‌رسد که سه کد محوری سازماندهی امنیتی، رویکرد امنیتی یکپارچه و آموزش و تمرین نیروهای امنیتی می‌توانند در دسته‌بندی مدیریت و برنامه ریزی مدیریت انتظامی در مقابله با وندالیسم در ورزش ایران به عنوان کدهای اساسی پذیرفته شوند.

¹ Guba & Linclon

² . Credibility

³ . Transferability

⁴ . Dependability

⁵ . Conformability

لذا، به نظر می‌رسد از دیدگاه مصاحبه‌شوندگان مدیریت انتظامی در مقابله با وندالیسم در ورزش ایران از طریق سه کد محوری سازماندهی امنیتی، رویکرد امنیتی یکپارچه و آموزش و تمرین نیروهای امنیتی می‌تواند شایستگی مدیریتی را کسب کنند.

جدول ۱: یافته‌های کدگذاری محوری و انتخابی مدیریت و برنامه‌ریزی در مقابله با وندالیسم در ورزش ایران

مقولات عمده یا تم	مفاهیم ثانویه	مفاهیم اولیه
مدیریت و برنامه‌ریزی	سازماندهی امنیتی	صدور کارت برای مسئولین اجرایی جهت شناسایی سریع تر افراد
		کنترل فضای بیرونی ورزشگاه‌ها
		تعیین ناظران ویژه برای ارزیابی چک لیست اولیه امنیتی
		تدوین پروتکل‌های امنیتی برای روز مسابقه
		شناسایی جایگاه‌های پر تنش
		کنترل نامحسوس هواداران توسط مأموران امنیتی لباس شخصی
		حداکثر ظرفیت ایمن نهایی
		ظرفیت تخلیه اضطراری ورزشگاه
		سیستم‌های امنیتی، حضور نیروهای پلیس و نحوه برخورد آنها
		استقرار نیروهای حراست در مکانهای مناسب ورزشگاه‌ها
		ورزشگاهها نیازمند مدیریت قوی
ضعف مدیریتی ورزشگاهها		
رویکرد امنیتی یکپارچه	رویکرد امنیتی یکپارچه	وضعیت امنیتی ساختار ورزشگاه و مناسب بودن ساختمان آن
		هماهنگی مأموران امنیتی با عوامل برگزاری مسابقه
		تأمین امنیت همه ساختمانها و سیستمهای آسیبپذیر داخل ورزشگاه توسط
		تمامی پرسنل امنیتی باید با طرح کلی ورزشگاه و روند امنیت، اضطرار
		الگوهای تخصصی مدیریت انتظامی
		شماره گذاری دقیق صندلی‌ها و بلیت فروشی براساس آن
		چینش درست نیروهای امنیتی در بخش‌های مختلف ورزشگاه
		همکاری منسجم نیروهای امنیتی با عوامل برگزاری مسابقه
		طراحی لایه‌های مختلف امنیتی جهت کنترل دقیق تر خطرات احتمالی
		اقدامات امنیتی قابل مشاهده روشن می‌کند که امنیت اولویت محل برگزاری
		پوشش دادن بخش‌های شلوغ ورزشگاه
آموزش و تمرین نیروهای امنیتی	آموزش و تمرین نیروهای امنیتی	آموزش نوع رفتارهای تماشاگران و راهکارهای کنترل رفتارهای وندالیس
		شناسایی موقعیت‌ها و مکان‌های مناسب برای تسلط بیشتر بر رفتارهای
		آموزش کارکنان برگزاری بازی و نیروهای امنیتی در مورد نحوه رفتار
		آموزش تکنیک‌های مدیریت ازدحام جمعیت به نیروهای امنیتی

آموزش کارکنان کنترل کننده ورودی های ورزشگاه		
آشنا کردن کارکنان برگزاری بازی با شرح وظایف و مسئولیتها		
پرسنل امنیتی آموزش دیده و متبحر باید در اطراف حفاظهای ورزشگاه		
آموزش مناسب مأموران حراست ورزشگاه ها		
جرای دقیق پروتکل بازرسی امنیتی تماشاگران		
آگاهی از مدیریت بحران		
حصیلات مرتبط و تخصصی		
بکارگیری نیروهای امنیتی متخصص و آموزش دیده		

جدول ۲ نتایج کدگذاری محوری و انتخابی مدیریت انتظامی در مقابله با وندالیسم در ورزش ایران در بخش راهبردهای امنیتی را نشان می‌دهد. براساس کدهای استخراج شده حاصل از مصاحبه‌ها در مرحله کدگذاری باز حاکی از تاکید مصاحبه شونده‌گان بر ویژگی‌های نظیر راهبردهای امنیتی بود. بر این اساس، مفاهیمی نظیر آموزش و ارائه بسته‌های فرهنگی و همچنین اقدامات پیشگیرانه اقتباس شد. براساس مفاهیم استخراج شده چنین به نظر می‌رسد که دو کد محوری راهبردهای آموزشی و فرهنگی و راهبردهای پیشگیرانه می‌توانند در دسته‌بندی راهبردهای امنیتی مدیریت انتظامی در مقابله با وندالیسم در ورزش ایران به عنوان کدهای اساسی پذیرفته شوند. لذا، به نظر می‌رسد از دیدگاه مصاحبه شونده‌گان مدیریت انتظامی در مقابله با وندالیسم در ورزش ایران از طریق دو کد راهبردهای آموزشی و فرهنگی و راهبردهای پیشگیرانه می‌تواند راهبردهای امنیتی را پیاده‌سازی کند.

جدول ۲: یافته‌های کدگذاری محوری و انتخابی راهبردهای امنیتی در مقابله با وندالیسم در ورزش ایران

کد انتخابی	کد محوری	کدباز	
راهبردهای امنیتی	راهبردهای فرهنگی آموزشی	آموزش کانون های هواداری برای جلوگیری از رفتارهای تنش زا	
		اجرای برنامه های فرهنگی و سرگرم کننده قبل از شروع مسابقه	
		ارائه بسته های تشویقی برای هواداران	
		استفاده از نیروهای داوطلب از بین هواداران	
		اطلاع رسانی در مورد احکام و مجازات اقدامات ضد امنیتی افراد در ا	
		بیلبوردها و تابلوهای هشدار امنیتی	
		توزیع کتابچه و بروشورهای مربوط به موارد امنیتی در بین تماشاگران	
	راهبردهای پیشگیرانه		تعامل و رفتار مطلوب نیروهای امنیتی با تماشاگران
			تأمین امنیت همهٔ ساختمانها و سیستم های آسیب پذیر داخل ورزشگاه تو
			تشکیل تیم های ویژه برای مدیریت تنش ها و بحران در مواقع خاص
			مدیریت زمان و مدیریت زمان های بحرانی در حین مسابقات
			کنترل مداوم رفتارهای مشکوک هواداران
			ممانعت از ورود اشیاء ممنوعه
			جلوگیری از ورود افراد آشوبگر

حفاظت از مربیان و ورزشکاران در برابر هجوم تماشاگران		
جلوگیری از ورود اشیاء ممنوعه و غیر مجاز در گیت‌های ورودی ورزشگاه		
جلوگیری از ورود افرادی که حالت عادی رفتاری به دلیل مصرف مواد ممنوعه		
جلوگیری از ورود و حمل پلاکاردهای حاوی شعارهای نژادپرستانه		
بازرسی کیف‌ها و بسته‌های مربوط به اصحاب رسانه و فروشندگان ورزشی		
شناسایی جایگاه‌هایی دارای سابقه ایجاد تنش		
نرده کشی و حفاظ بندی مناسب در ورزشگاه		
راهبردهای مطلوب جداسازی تماشاگران		
استفاده از راهبردهای تنبیهی		
ممانعت از دادن شعارهای نژادپرستانه و گفتارهای تحریک آمیز به هوا		
فواصل امنیتی بین بلوک‌های جایگاه تماشاگران		
کنترل گیت‌های ورود و خروج هواداران		
تفکیک سازی تماشاگران		
توزیع و نصب بروشورهای امنیتی در ورزشگاه‌ها		

جدول ۳ نتایج کدگذاری محوری و انتخابی مدیریت انتظامی در مقابله با وندالیسم در ورزش ایران در بخش زیرساخت‌های امنیتی را نشان می‌دهد. براساس کدهای استخراج شده حاصل از مصاحبه‌ها در مرحله کدگذاری باز حاکی از تاکید مصاحبه شونده‌گان بر ویژگی‌های نظیر زیرساخت‌های امنیتی بود. بر این اساس، مفاهیمی نظیر هوش مصنوعی، کنترل هوشمند و گیت‌های هوشمند، سیستم‌های ارتباطاتی و پایش هوشمند هواداران اقتباس شد. براساس مفاهیم استخراج شده چنین به نظر می‌رسد که دو کد محوری نرم افزارهای هوشمند و سخت افزارهای هوشمند می‌توانند در دسته‌بندی زیرساخت‌های امنیتی مدیریت انتظامی در مقابله با وندالیسم در ورزش ایران به عنوان کدهای اساسی پذیرفته شوند. لذا، به نظر می‌رسد از دیدگاه مصاحبه شونده‌گان مدیریت انتظامی در مقابله با وندالیسم در ورزش ایران از طریق دو کد نرم افزارهای هوشمند و سخت افزارهای هوشمند می‌توانند زیرساخت‌های امنیتی را پیاده‌سازی کنند.

جدول ۳: یافته‌های کدگذاری محوری و انتخابی زیرساخت‌های امنیتی در مقابله با وندالیسم در ورزش ایران

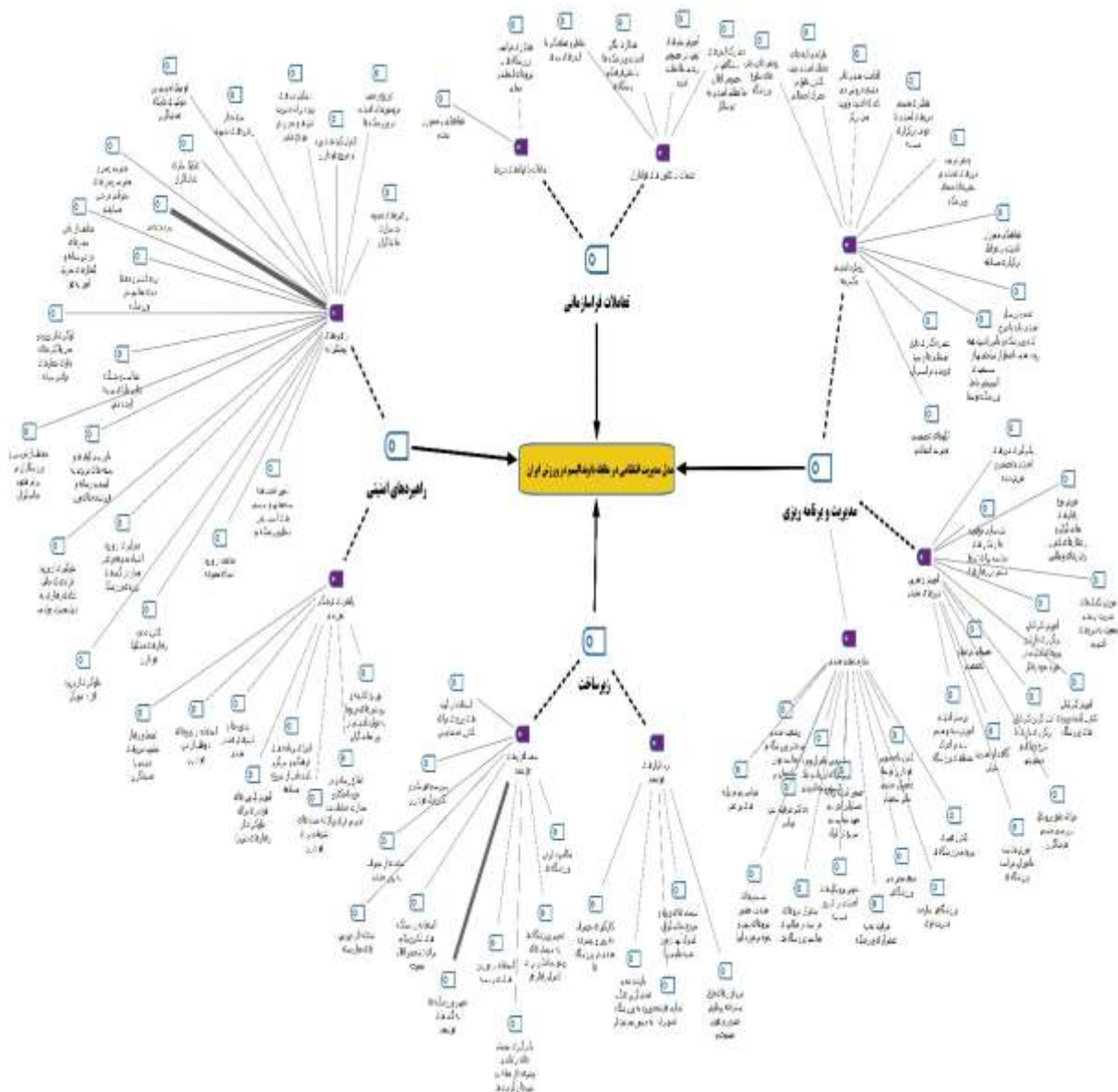
کد انتخابی	کد محوری	کد باز
زیرساخت‌های امنیتی	نرم افزارهای هوشمند	سیستم‌های ورود و خروج تماشاگران، کنترل آنها، زمان جابه جایی
		بازدید بدنی تماشاگران هنگام ورود به ورزشگاه به منظور ممانعت از
		به کارگیری تجهیزات به روز و پیشرفته امنیتی در ورزشگاه‌ها
		نظارت هوشمند تصویری
		نرم‌افزارهای فوق پیشرفته پردازش تصویر و هوش مصنوعی
	سخت افزارهای هوشمند	بکارگیری سیستم‌های ارتباطی پیشرفته از جمله بی سیم‌ها و گوشی‌ها
		استفاده از دوربین‌های مدار بسته
		تجهیز ورزشگاه‌ها به گیت‌های هوشمند
		استفاده از دستگاه‌های الکترونیکی برای تشخیص اقلام ممنوعه
		استفاده از دوربین‌های مدار بسته
		استفاده از تجهیزات به روز امنیتی

بازرسی فیزیکی و الکترونیک هواداران		
استفاده از گیت های ورودی برای کنترل تماشاچیان		
مکانیزه کردن ورزشگاه ها		
تجهیز ورزشگاه ها به سیستم های ویدئویی آنلاین برای کنترل رفتار هواداران		

جدول ۴ نتایج کدگذاری محوری و انتخابی مدیریت انتظامی در مقابله با وندالیسم در ورزش ایران در بخش تعاملات فراسازمانی را نشان می‌دهد. براساس کدهای استخراج شده حاصل از مصاحبه‌ها در مرحله کدگذاری باز حاکی از تاکید مصاحبه شونده‌گان بر ویژگی‌های نظیر تعاملات فراسازمانی بود. بر این اساس، مفاهیمی نظیر همکاری با نهادها و مسئولین محلی و برنامه‌ای آموزشی و دواطلبانه با کانون هواداران اقتباس شد. براساس مفاهیم استخراج شده چنین به نظر می‌رسد که دو کد محوری تعاملات با نهادهای ذیربط و تعاملات با کانون های هواداران می‌توانند در دسته‌بندی تعاملات فراسازمانی مدیریت انتظامی در مقابله با وندالیسم در ورزش ایران به عنوان کدهای اساسی پذیرفته شوند. لذا، به نظر می‌رسد از دیدگاه مصاحبه شونده‌گان مدیریت انتظامی در مقابله با وندالیسم در ورزش ایران از طریق دو کد محوری تعاملات با نهادهای ذیربط و تعاملات با کانون های هواداران می‌توانند تعاملات فراسازمانی را پیاده‌سازی کنند.

جدول ۴: یافته‌های کدگذاری محوری و انتخابی تعاملات فراسازمانی در مقابله با وندالیسم در ورزش ایران

کدباز	کد محوری	
هماهنگی با ماموران محلی	تعاملات با نهادهای ذیربط	تعاملات فراسازمانی
همکاری حراست ورزشگاه ها با نیروهای انتظامی محلی		
تعامل و هماهنگی با لیدرهای تیم ها	تعاملات با کانون های هواداران	
همکاری یگان امنیتی ورزشگاه ها با بخش فرهنگی باشگاه ها		
آموزش لیدرهای تیمها در خصوص رعایت ملاحظات امنیت		
مشارکت لیدرهای باشگاهها در خصوص اعلان ملاحظات امنیتی به تماشاگر		

شکل ۱: ابعاد، مقوله‌ها و مفاهیم مرتبط با مدیریت انتظامی در مقابله با وندالیسم در ورزش ایران (مدل نهایی تحقیق)

بحث و نتیجه گیری

هدف کلی پژوهش حاضر طراحی مدل مدیریت انتظامی در مقابله با وندالیسم در ورزش ایران بود. یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که مدیریت و برنامه ریزی شامل سه کد محوری سازماندهی امنیتی، رویکرد امنیتی یکپارچه و آموزش و تمرین نیروهای امنیتی بود. این بدان مفهوم است که مدیران انتظامی در ورزشگاه‌ها به منظور مقابله با وندالیسم بایستی از اصول مدیریت و یا به عبارتی دیگر یکی از ارکان اصلی مدیریت یعنی سازماندهی در امور امنیتی ورزشگاه‌ها بهره گیرند. به اعتقاد آهنچی (۱۳۹۹) سازماندهی، عمل بازاریابی اجزاء است که بر اساس یک یا چند قاعده صورت می‌گیرد. در مدیریت، سازماندهی را فرآیندی می‌دانند که طی آن با تقسیم کار میان افراد و گروه‌های کاری و ایجاد هماهنگی میان آنها، برای کسب اهداف تلاش می‌شود. سازماندهی در حکم فرآیندی است که به صورت پیوسته و مستمر ادامه دارد و حیات سازمانی به اطمینان از وجود ساختاری که اثربخشی و

کارایی را حاصل گردانند، بستگی خواهد داشت. در واقع سازماندهی شامل وظایفی است که باید اجرا شود، تشخیص کسانی است که باید اجرا کنند، چگونگی گروه‌بندی وظایف و تعیین کسانی است که باید گزارش دهند یا گزارش بگیرند. بنابراین، وقتی مدیران حراست و امنیت ورزشگاه‌ها بتوانند در انجام این فرآیند به صورت مطلوب و با دقت‌تر عمل کنند مدیریت انتظامی در ورزشگاه‌ها برای مقابله با وندالیسم موفق‌تر خواهد بود. از طرفی، رویکرد امنیتی یکپارچه به عنوان یک بخش مهمی از حوزه مدیریت و برنامه‌ریزی امنیت در ورزشگاه‌ها هست. این بدان مفهوم است که هماهنگی و انسجام میان اعضای مختلف یگان حفاظتی در ورزشگاه‌ها می‌تواند مدیریت انتظامی مطلوب‌تری را پیاده‌سازی کند. بدین منظور براساس کدهای استخراجی تیم‌های امنیتی مستلزم هماهنگی ماموران امنیتی با عوامل برگزاری مسابقه، تأمین امنیت همه ساختمان‌ها و سیستم‌های آسیب‌پذیر داخل ورزشگاه، آشنایی تمامی پرسنل امنیتی باید با طرح کلی ورزشگاه و روند امنیت، آشنایی با الگوهای تخصصی مدیریت انتظامی، چپش درست نیروهای امنیتی در بخش‌های مختلف ورزشگاه، همکاری منسجم نیروهای امنیتی با عوامل برگزاری مسابقه، طراحی لایه‌های مختلف امنیتی جهت کنترل دقیق‌تر خطرات احتمالی می‌باشند. علاوه بر این، آموزش و تمرین نیروهای امنیتی می‌تواند به بهبود و تسریع اقدامات امنیتی در ورزشگاه‌ها برای مقابله با وندالیسم کمک کند. به عبارت دیگر با برگزاری دوره‌های آموزشی، ارائه محتواهای آموزشی و تصویری از اقدامات امنیتی در رویدادهای ورزشی بزرگتر از جمله المپیک و جام جهانی، شناسایی موقعیت‌ها و مکان‌های مناسب برای تسلط، آموزش کارکنان برگزاری بازی و نیروهای امنیتی در مورد نحوه رفتار، آموزش تکنیک‌های مدیریت ازدحام جمعیت به نیروهای امنیتی و آشنا کردن کارکنان برگزاری بازی با شرح وظایف و مسئولیت‌ها می‌تواند در انجام اثربخش اقدامات امنیتی در ورزشگاه‌ها و پیاده‌سازی مدیریت انتظامی مطلوب در ورزشگاه‌ها کمک کند. در این راستا، ظاهری و همکاران (۱۳۹۹) عوامل مدیریتی، عوامل وضعیتی، عوامل قانونی، عوامل زیرساختی، عوامل رفتاری - عملکردی و عوامل فرهنگی - اجتماعی به عنوان پیشایندهای مدل انتظامی مدیریت رفتار تماشاگران فوتبال در ایران پژوهش کردند. کریمی و همکاران (۱۴۰۰) نیز عوامل اجتماعی - فرهنگی، عوامل مالی، سازمان‌دهی منابع انسانی، آموزش، تجهیزات، امکانات، عوامل مدیریتی، روابط عمومی، روابط عمومی، بهداشت و ایمنی، بهره‌وری و ارتقای منابع انسانی به عنوان شاخص‌های الگوی مفهومی مدیریت بحران در رویدادهای ورزشی معرفی کردند. فرجی و همکاران (۱۳۹۹) عوامل موثر بر امنیت استادیوم‌های فوتبال ایران را بررسی و نشان دادند که زیرساختار حفاظت فیزیکی، پرسنل و کارکنان و مدیریت و برنامه ریزی مسابقه چهار عامل اصلی مؤثر بر امنیت استادیوم‌های فوتبال هستند. نتایج پژوهش یانپی و همکاران (۱۳۹۹) نیز نشان داد ابعاد عوامل فرهنگی و اجتماعی، بعد مدیریت، بعد امنیتی، عوامل مرتبط با مسابقه و بخش آموزشی با دارای بیشترین اهمیت بودند. شریعتی فیض (۱۳۹۹) نشان داد که کانون هواداران، شرایط ورزشگاه‌ها، شرایط فرهنگی، شرایط امنیتی وضعیت مدیریت مهمترین مولفه‌ها بودند. یافته‌های دیگر این تحقیق نشان داد که بعد راهبردهای امنیتی شامل دو کد محوری راهبردهای فرهنگی آموزشی و راهبردهای پیشگیرانه بود. این بدان مفهوم است که به منظور ایجاد و نهادینه‌سازی رفتارهای پایدار و ایجاد فرهنگ مطلوب هواداری در بین هواداران بکارگیری راهبردهای فرهنگی با همکاری باشگاه‌ها و متولیان امر می‌تواند یک اقدامی موثر و امنیتی به منظور مقابله با رفتارهای وندالیسم با کمترین تنش و اقدام نظامی باشد. به عبارتی دیگر شرکت کنندگان بر این عقیده بودند که آموزش کانون‌های هواداری برای جلوگیری از رفتارهای تنش‌زا، اجرای برنامه‌های فرهنگی و سرگرم‌کننده قبل از شروع مسابقه، ارائه بسته‌های تشویقی برای هواداران، استفاده از نیروهای داوطلب از بین هواداران، اطلاع‌رسانی در مورد احکام و مجازات اقدامات ضد امنیتی افراد، بیلبوردها و تابلوهای هشدار امنیتی، توزیع کتابچه و بروشورهای مربوط به موارد امنیتی در بین تماشاگران و تعامل و رفتار مطلوب نیروهای امنیتی با تماشاگران

می‌تواند از راهبردهای بسیار موثر بر پیاده‌سازی راهبردهای فرهنگی و آموزشی باشد. در واقع، راهبردهای مذکور می‌توانند به عنوان یک راهبردی مقابله‌ای برای کنترل رفتارهای زیان‌باری که می‌تواند پیامدهای جبران‌ناپذیری داشته باشد را کنترل کند. علاوه بر این راهبردهای پیشگیرانه یکی دیگر از کدهای اساسی بود که از دیدگاه شرکت‌کنندگان در این تحقیق نقش مهمی می‌تواند در پیگیری از رفتارهای وندالیسم داشته باشد. از دیدگاه شرکت‌کنندگان وقتی تیم حفاظتی ورزشگاه‌ها بتواند شاخص‌هایی از جمله تأمین امنیت همهٔ ساختمانها و سیستم‌های آسیب‌پذیر داخل ورزشگاه، تشکیل تیم‌های ویژه برای مدیریت تنش‌ها و بحران در مواقع خاص، مدیریت زمان و مدیریت زمان‌های بحرانی در حین مسابقات، کنترل مداوم رفتارهای مشکوک هواداران، ممانعت از ورود اشیای ممنوعه، جلوگیری از ورود افراد آشوبگر می‌تواند از بروز رفتارها و حوادث ناگهانی و مدیریت این شرایط بحرانی برای یگان حفاظتی ورزشگاه‌ها کمک کند. در این راستا، شریعتی فیض (۱۳۹۹) نشان داد که کانون هواداران، شرایط ورزشگاه‌ها، شرایط فرهنگی، شرایط امنیتی وضعیت مدیریت مهمترین مولفه‌ها بودند. براساس نتایج تحقیق ابدالی و همکاران (۱۴۰۰) حفاظت فیزیکی ورزشگاه و صلاحیت منابع انسانی از عوامل مهم تأمین امنیت استادیوم‌های فوتبال هستند. ظاهری و همکاران (۱۳۹۹) عوامل رفتاری - عملکردی و عوامل فرهنگی - اجتماعی را به عنوان پیشایندهای مدل انتظامی مدیریت رفتار تماشاگران فوتبال در ایران گزارش کردند. کریمی و همکاران (۱۴۰۰) نیز عوامل اجتماعی - فرهنگی به عنوان یکی از شاخص‌های الگوی مفهومی مدیریت بحران در رویدادهای ورزشی معرفی کردند. نتایج پژوهش یانپی و همکاران (۱۳۹۹) نیز نشان داد ابعاد عوامل فرهنگی و اجتماعی و بخش آموزشی با دارای بیشترین اهمیت بودند. شریعتی فیض (۱۳۹۹) نشان داد که کانون هواداران، شرایط ورزشگاه‌ها، شرایط فرهنگی، شرایط امنیتی وضعیت مدیریت مهمترین مولفه‌ها بودند.

نتایج دیگر این تحقیق نشان داد که بعد زیرساخت‌های امنیتی شامل دو کد محوری نرم افزارهای هوشمند و سخت افزارهای هوشمند بود. این بدام مفهوم است که از دیدگاه شرکت‌کنندگان در این تحقیق بکارگیری تکنولوژی‌های روز دنیا در حوزهٔ سخت افزاری و نرم افزاری از الزامات اساسی در مدیریت انتظامی در ورزشگاه‌ها هست. علاوه بر این براساس الزامات اکثر فدراسیون‌های ورزشی جهانی برای حفظ امنیت ورزشگاه‌ها در حین برگزاری رویدادهای ورزشی یکی از معیارهای اساسی برگزاری رویدادهای ورزشی هست و این امر در کنترل وندالیسم در ورزشگاه‌های ایران نیز از دیدگاه شرکت‌کنندگان در این تحقیق موثر بوده است. افزون بر این از دیدگاه شرکت‌کنندگان در این تحقیق به منظور پیاده‌سازی مدیریت انتظامی مطلوب در ورزشگاه‌ها از دیدگاه شرکت‌کنندگان سیستم‌های ورود و خروج تماشاگران، کنترل آنها، زمان جابه‌جایی، به کارگیری تجهیزات به روز و پیشرفته امنیتی در ورزشگاه‌ها، نظارت هوشمند تصویری، نرم‌افزارهای فوق پیشرفته پردازش تصویر و هوش مصنوعی، بکارگیری سیستم‌های ارتباطی پیشرفته از جمله بی‌سیم‌ها و گوشی‌ها، استفاده از دوربین‌های مدار بسته، تجهیز ورزشگاه‌ها به گیت‌های هوشمند، استفاده از تجهیزات به روز امنیتی و مکانیزه کردن ورزشگاه‌ها می‌باشد. در واقع زیرساخت‌های امنیتی در ورزشگاه‌ها می‌تواند در دقت و سرعت پیشگیری رفتارهای وندالیسم در ورزشگاه‌ها مفید باشد. در این راستا، شریعتی فیض (۱۳۹۹) نشان داد که کانون هواداران، شرایط ورزشگاه‌ها، شرایط فرهنگی، شرایط امنیتی وضعیت مدیریت مهمترین مولفه‌ها بودند. براساس نتایج تحقیق ابدالی و همکاران (۱۴۰۰) استفاده از فناوری و سیستم‌های پیشرفتهٔ هشداردهندهٔ امنیتی از عوامل مهم تأمین امنیت استادیوم‌های فوتبال هستند. ظاهری و همکاران (۱۳۹۹) عوامل زیرساختی را به عنوان پیشایندهای مدل انتظامی مدیریت رفتار تماشاگران فوتبال در ایران گزارش کردند. کریمی و همکاران (۱۴۰۰) نیز تجهیزات، امکانات، به عنوان یکی از شاخص‌های الگوی مفهومی مدیریت بحران در رویدادهای ورزشی معرفی کردند. فرجی و همکاران (۱۳۹۹) عوامل موثر بر امنیت استادیوم‌های فوتبال ایران را بررسی و نشان دادند که زیرساختار حفاظت فیزیکی، پرسنل و کارکنان و مدیریت و برنامه ریزی مسابقه چهار عامل اصلی مؤثر

بر امنیت استادیوم‌های فوتبال هستند. شریعتی فیض (۱۳۹۹) نشان داد که زیرساختارها مهمترین مولفه‌ها بودند. یافته‌های دیگر این تحقیق نشان داد که بعد تعاملات فراسازمانی شامل دو کد محوری تعاملات با نهادهای ذیربط و تعاملات با کانون‌های هواداران بود. این یافته بدان مفهوم است که شرکت کنندگان در این تحقیق به منظور بهره‌گیری از تمام منابع و پتانسیل‌ها و ایجاد هم‌افزایی در برقراری نظم در ورزشگاه‌ها بایستی بین یگان‌های حفاظتی با سازمان‌ها ذیربط هماهنگی و تعاملاتی صورت گیرد. همچنین این تعامل می‌تواند به منظور ایجاد هماهنگی با هواداران می‌تواند از طریق کانون‌های هواداری نیز انجام شود. از دیدگاه شرکت کنندگان در این تحقیق این تعاملات و هم‌افزایی می‌تواند از طریق هماهنگی با ماموران محلی، همکاری حراست ورزشگاه‌ها با نیروهای انتظامی محلی، تعامل و هماهنگی با لیدرهای تیم‌ها، همکاری یگان امنیتی ورزشگاه‌ها با بخش فرهنگی باشگاه‌ها، آموزش لیدرهای تیم‌ها در خصوص رعایت ملاحظات امنیت صورت گیرد. علاوه بر این، به نظر می‌رسد در این راستا، شریعتی فیض (۱۳۹۹) نشان داد که کانون هواداران، شرایط ورزشگاه‌ها، شرایط فرهنگی، شرایط امنیتی وضعیت مدیریت مهمترین مولفه‌ها بودند. کریمی و همکاران (۱۴۰۰) روابط عمومی به عنوان یکی از شاخص‌های الگوی مفهومی مدیریت بحران در رویدادهای ورزشی معرفی کردند. نتایج پژوهش یانپی و همکاران (۱۳۹۹) نیز نشان داد عوامل مرتبط با مسابقه دارای اهمیت بودند. لذا پیشنهاد می‌شود دانشگاه‌های علوم انتظامی در کشور رشته‌ها و گرایش‌ها حراست و حفاظت امنیتی در ورزش را راه‌اندازی کنند. به منظور به روزرسانی و روزآمدسازی روش‌های حفاظت امنیتی در ورزشگاه‌ها دوره‌های دانش‌افزایی برای یگان حفاظتی ورزشگاه‌ها برگزار شود. به منظور افزایش نیروی انسانی و بهره‌مندی نیروهای متخصص نیروهای حراست ورزشگاه‌ها در دوره‌های آموزشی بین‌المللی شرکت نمایند. علاوه بر این، پیشنهاد می‌شود در تحقیقی به صورت تطبیقی روش‌های مدیریت انتظامی در ورزش ایران با سایر کشورها بررسی شود. پیشنهاد می‌شود در تحقیقی به نیازسنجی فرآیند مدیریت انتظامی در ورزش پرداخته شود.

تشکر و قدردانی

نویسندگان مقاله از همکاری تمامی افراد شرکت‌کننده در این پژوهش تشکر و قدردانی می‌نمایند. همچنین از داوران محترم، جهت ارائه نظرهای ساختاری و علمی سپاسگزاری می‌گردد.

منابع

- آزادی محمد، حامی محمد، شجاعی وحید. شناسایی و تحلیل عوامل موثر بر مدیریت اثربخش رفتارهای وندالیسمی هواداران فوتبال مبتنی بر جغرافیای فرهنگی. رویکردهای نوین در مدیریت ورزشی. ۱۴۰۱؛ ۱۰ (۳۶): ۱۷۷-۱۹۹
- ابدالی، توحید؛ اسمعیلی، محمدرضا؛ و نیک ایین، زینت. (۱۴۰۰). تبیین وضعیت امنیت ورزشگاه‌های فوتبال ایران با تاکید بر نقش عوامل برگزاری مسابقات. مدیریت ورزشی، ۵۴(۱۳)، ۹۷۹-۱۰۰۰.
- ایزدی، بهزاد، احسانی، محمد، کوزه چیان، هاشم، & تجاری، فرشاد. (۱۳۹۸). طراحی الگوی بازاریابی ارتباطی در لیگ برتر فوتبال ایران. نشریه مدیریت ورزشی، ۱۱(۱)، ۱۵-۲۹. doi: 10.22059/jsm.2019.42316.1036
- مهراب ریاحی سامانی، عبدالله هندیانی، و سیدمهدی احمدی بالادهی، "نقش مدیریت انتظامی سواحل در امنیت عمومی (مورد مطالعه: استان مازندران)"، پژوهش‌های مدیریت انتظامی (مطالعات مدیریت انتظامی)، (۱۱، ۳، ۱۱، ۳۴۹-۳۶۹، pp. 1395. [Online]. Available: <https://>
- زارع، علیرضا، زارع، حکیمه، عمادی، مهدی. (۱۳۹۶). عوامل موثر بر گرایش به خرافات در بین بازیکنان فوتبال ایران. مدیریت و توسعه ورزش، ۲(۲)، ۳۲-۴۶. doi: 10.22124/jsmd.2018.2703
- شریعتی فیض، مهدی. (۱۳۹۹). شناسایی مولفه‌های بروز ناهنجاری در ورزشگاه‌های ایران (مطالعه موردی: لیگ برتر فوتبال). مطالعات راهبردی ورزش و جوانان، ۴۹(۱۹)، ۱۷۷-۱۹۶.
- فرجی، رسول؛ همتی نژاد، مهرعلی؛ و شبانی، سپیده. (۱۳۹۸). نقش و اهمیت منابع انسانی در تأمین امنیت استادیوم‌های فوتبال. مدیریت منابع انسانی در ورزش، ۱۲(۶)، ۱۷۹-۱۹۴.
- فرجی، رسول؛ همتی نژاد، مهرعلی؛ و قلیزاده، محمدحسن. (۱۳۹۹). عوامل موثر بر امنیت استادیوم‌های فوتبال ایران: ساخت ابزار و بررسی اعتبار و پایایی آن. پژوهشنامه مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، ۳۱(۱۶)، ۱-۲۱.
- کریمی، جواد؛ کریمی، سارا؛ رهبری، سمیه؛ و بجانی، ابوالفضل. (۱۴۰۰). تدوین الگوی مفهومی مدیریت بحران در رویدادهای ورزشی بر اساس تحلیل تماتیک. مدیریت بحران و وضعیت‌های اضطراری، ۴۶(۱۳)، ۹۹-۱۲۱.
- یانپی، طیبیه؛ زارع آبدانسری، محمد؛ درویشی، ابولفضل؛ و دوستی، مرتضی. (۱۳۹۹). بررسی عوامل موثر بر بهبود عملکرد نیروی انتظامی در کنترل خشونت و حفظ امنیت تماشاگران رقابت‌های لیگ برتر فوتبال ایران. پژوهش‌های دانش انتظامی، ۸۹(۲۲)، ۱۷۴-۲۰۰.
- Ashforth, B. E., & Mael, F. (1989). Social identity theory and the organization. *Academy of Management Review*, 14(1), 20-39.
- Bal, C., & Fleck, N. (2016). Connected stadium: A pillar for football clubs' marketing development?. In *making a difference through marketing* (pp. 43-58). Singapore: pringer.
- Calabuig, F., Núñez-Pomar, J., Prado-Gascó, V., & Ano, V. (2014). Effect of price increases on future intentions of sport consumers. *Journal of Business Research*, 67(5), 729-733.
- Cialdini, R. B., Borden, R. J., Thorne, A., Walker, M. R., Freeman, S., & Sloan, L. R. (1976). Basking in reflected glory: Three (football) field studies. *Journal of personality and social psychology*, 34(3), 366.
- Davis, Robert; & McGinnis, Lee Phillip. (2016). Conceptualizing excessive fan consumption behavior. *Journal of Retailing and Consumer Services*, 28, 252-262. <https://doi.org/10.1016/j.jretconser.2015.10.002>
- Dees, W. (2011). New media and technology use in corporate sport sponsorship: performing activation leverage from an exchange perspective. *International Journal of Sport Management and Marketing*, 10(3-4), 272-285.

- Dwyer, Brendan; LeCrom, Carrie; & Greenhalgh, Gregory P. (2018). Exploring and Measuring Spectator Sport Fanaticism. *Communication & Sport*, 6(1), 58-85. <https://doi.org/10.1177/2167479516679411>
- Fischer-Baum, R. (2012, December 4). Animated infographic: Watch as America's stadiums pile up on the backs of taxpayers. Deadspin. Retrieved from <http://deadspin.com/5964116/animated-infographic-watch-as-americas-stadiums-pile-upon-the-backs-of-taxpayers>
- Gladden, J. M., & Funk, D. C. (2001). Understanding brand loyalty in professional sport: Examining the link between brand associations and brand loyalty. *International Journal of Sports Marketing and Sponsorship*, 3(1), 54-81.
- Goldstein, R. (2010, July 13). George Steinbrenner, who built Yankees into powerhouse, dies at 80. *New York Times*. Retrieved from http://www.nytimes.com/2010/07/14/sports/baseball/14steinbrenner.html?_r=0
- Jahanp, T., & Ashayeri, T. (2022). The Study of Sport Vandalism Actions (Violence): during 2012-2022. *Sport Sciences Quarterly*, 14(47), 13-49.
- Maslow, A. H., Frager, R., & Cox, R. (1970). Motivation and personality (Vol. 2, pp. 1887-1904). J. Fadiman, & C. McReynolds (Eds.). New York: Harper & Row.
- Mastromartino, B (2016). Skating in the sun: examining the identity formation of national hockey league fans in the sunbelt states. Unpublished master's thesis, The University of Georgia, Athens, GA.
- McDonald, H., & Karg, A. J. (2014). Managing co-creation in professional sports: The antecedents and consequences of ritualized spectator behavior. *Sport Management Review*, 17(3), 292-309.
- Mcpheerson, Barry D. (2008). Socialization into the role of sport consumer: a theory and causal model*. *Canadian Review of Sociology/Revue canadienne de sociologie*, 13(2), 165-177. <https://doi.org/10.1111/j.1755-618X.1976.tb00796.x>
- Pourrahmat, S. S., Azadfada, S., & Hojjat, S. (2024). Presenting a Model for Dealing with Vandalism in Sports Environments in Iran. *فصلنامه علمی پژوهشی امداد و نجات*, 16(1), 49-58.
- Oliver, R. L. (1980). A cognitive model of the antecedents and consequences of satisfaction decisions. *Journal of Marketing Research*, 42, 460-469.
- Raney, Arthur A. (2013). Reflections on Communication and Sport: On Enjoyment and Disposition. *Communication & Sport*, 1(1-2), 164-175. <https://doi.org/10.1177/2167479512467979>
- Rein, I., Kotler, P., & Shields, B. R. (2007). *The elusive fan: Reinventing sports in a crowded marketplace*. McGraw Hill.
- Sloan, L. R. (1989). The motives of sports fans. *Sports, games, and play: Social and Psychological Viewpoints*, 2, 175-240.
- Tajfel, H. E. (1978). *Differentiation between social groups: Studies in the social psychology of intergroup relations*. Academic.

- Toder-Alon, Anat; Icekson, Tamar; & Shuv-Ami, Avichai. (2019). Team identification and sports fandom as predictors of fan aggression: The moderating role of ageing. *Sport Management Review*, 22(2), 194-208. <https://doi.org/10.1016/j.smr.2018.02.002>
- Turner, J. C., & Tajfel, H. (1986). The social identity theory of intergroup behavior. *Psychology of Intergroup Relations*, 7-24.
- Underwood, R., Bond, E., & Baer, R. (2001). Building service brands via social identity: Lessons from the sports marketplace. *Journal of Marketing Theory and Practice*, 9(1), 1-13
- Wakefield, Kirk L. (2007). *Team sports marketing*. Elsevier.
- Wakefield, K. L., & Sloan, H. J. (1995). The effects of team loyalty and selected Stadium factors on spectator attendance. *Journal of sport management*, 153, 172.
- Wann, D. L. (1995). Preliminary validation of the sport fan motivation scale. *Journal of Sport and Social Issues*, 19(4), 377-396.
- Wann, Daniel L.; Melnick, Merrill J.; Pease, Dale G.; & Russell, Gordon W. (2001). *Sport Fans: The Psychology and Social Impact of Spectators*. Routledge.
- Woods, R. (2016). *Social issues in sport (Third edition)*. Champaign, IL: Human Kinetics.
- Zhang, J. J., Pease, D. G., Smith, D. W., Wall, K. A., Saffici, C. L., Pennington-Gray, L., Connaughton, D. P., & Pitts, B. G. (2004). Spectator satisfaction with the support programs of professional basketball games. In Inaugural Sport Marketing Association Conference, University of Florida, 13-15 November, 2003. (pp. 207-229.)
- Zirin, D. (2010). *Bad sports: How owners are ruining the games we love*. Simon and Schuster